

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 3 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăci nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Poporul.

Cu mândrie am statornicit într'un alt articol că opt-sprăzece veacuri de-a rândul noi ne-am păstrat neștirbită limba, legea și datinile noastre, care alcătuiesc la un loc naționalitatea noastră românească. Cu tot aceeași mândrie statornicim astăzi că cel-ce cu deosebire ne-a păstrat și ne-a trecut din tată în fiu, această scumpă comoară a neamului nostru este poporul însuși, teranul, plugarul român, legat de vatra lui, de glia lui și de mormintele strămoșilor lui.

Avut-am și noi, după vremuri oameni luminați, isteți, pricepuți și cu multă învățatură. Și oamenii aceia de multe-ori au apărat țeara cu vitejie și cu pricepere, punând în uimire lumea întregă; de multe-ori, în vremuri liniștite, ei au cârmuit, cu înțelepciune și tragere de inimă, afacerile nostre obștești. Așa se face că cei mai mari domnitori și eroi ai țerii, ca Ioan Huniade și Matei Corvin, au fost de viță românească; așa se face earăși că tot de viță românească au fost și unii din cei mai mari oameni politici pe cari 'i-a avut Ungaria.

Dar' oamenii acestia, deși nu ne-au făcut nici un rău cu din adinsul, totuși s'au înstrăinat, cu voia ori fără voia lor, de poporul care 'i-a ridicat și 'i-a crescut; ei se socotesc prin urmare mai mult printre Unguri decât printre Români; pentru-că ei vorbesc limba lor, pentru-că au

urmat datinile lor și pentru-că făptuiau și în țeară și în afară de țeară pentru ei și în numele lor.

Prin urmare nu oamenii acestia ne-au păstrat naționalitatea, după-cum nu ne-au păstrat nici aceia cu mai puțină învățatură decât ei, dar' une-ori cu mai multă dare de mână, cari au părăsit poporul ca niște fugari de rând și au trecut în tabăra dușmanilor nostri, uitându-și limba și legea stăbună și dând în schimbul unui păcătos blid de linte tot ce e mai sfânt, mai curat și mai înălțat într'un suflet omenesc.

Paznicul naționalității noastre românești a fost *poporul*, care neclintit a rămas întru toate credințele lui, în vremuri bune ca și în vremuri de cumpănă. Și până astăzi paznicul naționalității noastre românești e tot *poporul*.

Firește, că împregiurările în care trăim noi astăzi nu se mai aseamănă întru toate împregiurărilor în care trăiau părinții, bunii și străbunii nostri în trecut.

Pe de o parte loviturile ce ne dau acei cari voesc să ne lăpădam de naționalitatea noastră și să ne prefacem în altă seamă de oameni, sunt mai puternice, mai numeroase și mai primejdioase decât ori-când. Pe de altă parte și noi suntem mai pregătiți decât ori-când să le întimpinăm și să le îndepărtăm dela noi.

Căci cum vreau ei să ne lovească? Fațiș și cu arme cinstite?.. Nu! ci în ascuns și ca niște șobolani caută să ne surpe la întunerec și să ne slabească. În-

tr'o zi aduc o vătămare școalelor noastre, în altă zi bisericilor, în altă zi caută să ne incredințeze că de ochii unui slujbaş al lor trebuie să le învățăm limba și dacă s'ar putea, s'o uităm pe a noastră, în altă zi ne tăgăduesc dreptul de a ne aduna și a ne sfătui asupra nevoilor noastre, măcar că legea ne dă acest drept, — și așa mai departe. Astăzi au ajuns să ne spue curat că ei — cinci milioane de oameni, — nici nu vreau să ne cunoască pe noi, — un popor de trei milioane, — ca o naționalitate deosebită de a lor, după-cum nu vreau să cunoască nici pe Sârbi, nici pe Slovaci și nici pe celelalte popoare din țeară, care nu sunt de limba și legea lor, — măcar că noi suntem mai vechi decât ei pe locurile aceste și măcar că cu toții împreună suntem de două-ori mai numeroși și mai puternici decât ei... Și ei voesc numai decât să se poată ce nu se poate, că adecă deși noi nu-i iubim, pentru apucăturile lor, să-i iubim totuși cu de-a sila, ca și cum dragoste de silă s'ar putea să avem pentru cineva!

Cum ne găsec ei acum pe noi? Altmintrile și cu mult mai bine pregătiți decât în trecut.

Mai întâiu oamenii nostri luminați rămân astăzi în mijlocul poporului, luptă și sufer pentru el și pentru drepturile lui. Ei se mândresc că sunt Români, pentru-că se mândresc de obârșia strălucită a acestui popor, pentru-că cunosc toate frumsețele limbii sale, pentru-că înțeleg tot

FOIA.

Insula șerpilor.

De Carmen Sylva.

(Urmare și fine).

Lacrimile lui să fi lucit așa, ori soarele îl orbea? Poate că 'i-se suise sângele la cap? ...Își șterse de mai multe-ori fruntea și închise ochii și îi deschise țarași, dar' de câte-ori îi deschidea tot mai mult se mira, căci înaintea lui se ivise o adevărată grădină fermecată, cu pomi umbroși, cu fântâni, cari săreau în sus, cu earbă deasă frumoasă, cu un covor de maci și de „nu mă uita“, printre ale căror foi delicate păreau că trec razele soarelui. Trepte de marmoră se coborau în jos până în mare; drumuri curate se întindeau printre șirurile de trandafiri și de mirtă. Pe platani și castani se legănau păsările cele mai rare și cântau cântece mai frumoase decât ale privighetorilor celor mai rare. Micșunelele și rozeta își răspândeau mirosul la pi-

ciorele poetului, în vreme-ce liliacul și iasomia îi mângăiau fruntea. Bietul om singuratic se credea dus într'una din cele mai frumoase grădini ale Romei; și așa îi bătea inima de bucurie, încât par'că amenința să-i sară din loc. Dar' ce încercă când văzută de-odată niște forme minunate de fete cari se strecurau printre copaci și alunecau pe d'asupra ierbei, îmbrățișându-se într'o sălbatică fericire, pe urmă se prindeau una de alta, se jucau legănându-se printre crăcile lungi ale răsurilor, se coborau pe treptele de marmoră până în mare de se scaldau și se stropeau una pe alta cu apă.

Ici vedea plimbându-se matroane, pe care 'i-se părea că le cunoaște, îmbrăcate cu haine lungi, cu vълuri albe, și colo bărbați în togă și mantie, care păreau că vorbesc între dinșii cu aprindere despre afacerile publice, tocmai ca în Forum la Roma. Dar', mai înainte de a se fi putut apropia de dinșii, îi eși înainte alergând, o față încântătoare, îi dete din cap cu încredere într'un chip familiar, îl luă de mână și zise:

— Nu mă cunoști sub forma aceasta? Sunt Colubra tu. Vino cu mine să-ți arăt tot!

Și îl trî după ea printre oamenii cari vorbeau toți limba romană sau greacă, astfel că pricepea tot ce spuneau. Fețele lor de asemenea îi păreau grozav de cunoscute. Ar fi dorit așa de mult să se apropie de unul și de altul, să vorbească cu ei, zicându-le pe nume: Claudius, Plautius, Lucilius, căci lui 'i-se părea, că ar fi curtezani de -ai împăratului, pe cari înainte îi vedea în fiecare zi. Dar' mica lui călăuză îl apucă de mână cu degetele ei subțiri, mlădioase și îl trî înainte. Auzi pronunțându-se în giurul seu numele artiștilor și filozofilor greci și ai oamenilor de stat Romani. 'I-se păru ciudat de tot. De când nu mai auzise limba țerii lui! Numele care înainte îl lăsaus nepăsător, acum făceau să-i sară inima, și îl făceau să iubească mai pentru-că le auzea.

Mulți veniră la el cu o expresie de față rare veselă, dar' Colubra îl trî totdeauna și bătea chiar cu neîncredere ciorușele ei cele încântătoare,

farmecul cântecelor sale pentru că cred în sfințenia legii sale și în curățenia vechilor sale datine. Ei sînt Români, pentru-că se coboară din Români, pentru-că au supt la sfînul mamei lor iubirea de neam, pentru-că din pruncie au fost adormiți la vierșul duioaselor noastre doine și pentru-că, bărbați fiind, și-au dat seamă de toate virtuțile poporului românesc. Ei sînt Români, pentru-că știu bine că nu e nimic mai rușinos și mai înjositor pentru un om, decât să se lapede de neamul lui, de limba și de legea lui...

Și cîtă vreme oamenii nostri luminați rămân cu poporul și luptă și sufer pentru drepturile lui, nici o primejdie nu mai poate să fie pentru viitor, că o să ne rătăcim pe calea ce trebuie să o urmăm, și dela care un paș în lături nu trebuie să ne abatem ca să rămănem cu toții Români în viitor, — ori-cât de înțetite și ori-cât de furioase ar fi loviturile dușmanilor nostri.

Pățanii de-ale Maghiarilor. Stăpânitorii nostri, în zelul lor de a face Maghiari din toți oamenii de altă limbă, ar vrea să bage limba ungurească și în biserici.

Dar' cu aceasta au pățit-o, căci li-s'a dat peste nas!

În părțile ungurene cătră Dobrițin sînt nește poporeni, mai cu seamă ruteni, de legea gr.-catolică, cari s'au lepădat de limba lor și în frunte cu câțiva preoți maghiaroni, au cerut să li-se lase a ține slujba dumnezeiască pe ungurește. Pentru ajungerea acestui scop au trimis în toamna trecută și o deputație la guvern în Pesta.

Papa dela Roma aflând despre aceste, prin o enciclică (scrisoare) și-a oprit de a folosi în biserică limba ungurească și a poruncit preoților să slujească, ca și până acum, în limba slavică.

De altă parte episcopul catolic *Strossmayer* din Croația, a dat acum de curînd un circular cătră toți preoții din diecesa sa, în care îi oprește de a predica ungurește în biserici, și de a deslega de păcate pe cineva dacă nu-și mărturisește păcatele în limba croată.

pe dată, și își încrețea sprîncenele cele subțiri și fu'gera cu privirile încruntate ale ochilor, care numai ei mai aminteau ce fusese mai înainte. Odată își arăta chiar limbulița roșie ca un bujor și așa de ascuțită par'că ar fi putut să înțepe.

Copii mai nu se vedeau în grădina cea fermecată, și puținii pe cari îi zări poetul se strecurau triști, se țineau tăcuți de mîni și priveau cu ochii mari lumea aceea amestecată, veselă, în care păreau a fi cu totul străini. Nimeni nu se ocupa de ei, nimeni nu vorbea cu ei, căci fiecare părea a se gândi numai la propria lui bucurie. Ovidiu vru să le spună câte o vorbă bună, dar' și de lângă dîșii îl smulse Colubra trăgîndu-l înainte într'un umbrar foarte ascuns, care se ridica lângă un isvor ce curgea încet. Acolo îi dădu poamele cele mai minunate, și apă să bea, pe urmă se arunca, se mai agăță de alta cu mîna albă, și, făcându-și vînt cu picioarele, triumfînd:

— Zici de mica ta prietenă?

— Legănat în vis!

Foile ungurești pentru toate aceste au făcut mare tărăboiu, dar' au trebuit să înghiță la noduri și... pace!

„Coloniștii“ maghiari. De câțiva ani încoace stăpînirea ungurească se folosește de un nou mijloc de a ne slăbi și maghiarisa. Acest mijloc sînt așa numitele *colonisări*. Stăpînirea adevărată cumpără moșii, mai cu seamă prin Bănat și pe Câmpia Ardealului printre Români, și așează pe ele familii calice ungurești, cu scopul de a rupe pe Români de cătră olaltă și de a maghiarisa prin acești coloniști satele dimpregiur.

Truda stăpînirii e zădarnică și despre acest lucru vom mai avea prilej să scriem. Acum dăm aci o scrisoare, pe care a primit-o »Tribuna« dela un cetitor al seu din Bănat, din care se vede ce mișelii se fac cu colonisările.

Eată scrisoarea:

»Pentru a înștiința lumea românească despre colonisările maghiare, voi arăta pe scurt, cum se fac acelea în Bănat.

»I-se dă colonistului maghiar de obicei un loc de 15 jugere catastrale.

»Prețul pămîntului are să-l plătească în decurs de 20 de ani în anumite rate anuale. În cei dintăiu 6 ani sînt scutiți de dare. După-ce trece dreptul acesta, ei mai suplică pe la minister, și se împărtășesc și mai departe de favorul de a fi scutiți de dare.

»O ce mai traiu boeresc are colonistul maghiar! Când e strîmătorat ca să plătească darea, atunci își caută alt conațional, căruia îi vinde dreptul de colonișt și noul »gost« (oaspe) intră în stăpînire prin contract de vînzare aprobat de minister.

»Atunci cu vre-o câteva suteșoare în pungă, vînzătorul ia lumea în cap și-și caută altă colonie, unde apoi asemenea și se dă pămînt tot în condițiile sus numite. —

Toate aceste mișelii sînt cunoscute dirigătorilor și celor dela stăpînire, dar' le iartă pentru dragul maghiarisării. Așa se fac la noi trebile.

Ușurarea foilor. În toate țerile se fac înlesniri gazetelor, pentru-ca mai ușor să se poată scoate și așa tot mai mult se lățească lumina în popor. În Austria s'a pornit o mișcare pentru ștergerea timbrului (ștampel) pentru Gazete. Comisia financiară

— Nici de cum, căci nu visezi! Ești în insula Șerpilor, în care sînt exilați toți oamenii, cari au mințit în viața lor. Odată la o mie de ani insula înverzește, noi ne dobîndim ear' formele noastre omenești și colindăm prin grădina cea fermecată; dar' dintre oamenii viețuitori numai unul poate să ne vadă, și acela trebuie să fie foarte nenorocit și să nu vorbească cu nici unul dintre noi; căci, dacă spune o minciună cît de mică, se prefăce în șerpe și șerpe rămîne o mie de ani, și mîne nu mai e aici așa frumos.

— Dar' pot să vorbesc, fără să mint.

— Dar' cu mica ta Colubra, sau în Tomi, unde nu ceri decât pîne și lemne și apă și unde nu îți folosește nimic dacă ești spiritual sau amabil sau mușcător, pentru că nimeni nu te pricepe; în societate ai vorbi tocmai ca și dîșii și atunci...

— Dar' vîd dregători de stat și slujbași, artiști și filosofi, femei foarte stimate și chiar copii mici.

Colubra zîmbi cu milă.

— Toți au spus neadevărul în viață, și, pentru-că se tem de dîșii și de limba lor

din parlamentul (dieta austriac a hotărît să stăruiască pentru acest lucru, ear' zilele trecute o deputație a gazetelor poloni a fost la ministrul-president Baden și la clubul polonilor, cu rugarea, ca să spiginească mișcarea. Ministrul Baden a zis, că el n'are nimic împotriva și poate că ștergereatimbrului pentru gazete va urma în curînd.

Pentru gazetăria din Austria aceasta e mare câștig. La noi însă, în fericita Ungarie, foile, mai cu seamă cari nu sînt scrise ungurește, se tot apasă, în loc să se ușureze!

Frumoasă înaintare ungurească!...

Un lucru vrednic de urmat.

Din comuna *Babța* (Selagiu) ne vine o știre foarte îmbucurătoare. În această comună s'a întemeiat mai înainte o societate (însoțire) de cumpătare împotriva beuturilor spirtuoase, ear' acum s'a făcut un alt început frumos pentru cultura poporului de acolo.

În 6 Decembrie din anul trecut s'a întemeiat adevărată *Societatea junimii* în Babța. Scopul acestei societăți este a pune temelii viții sociale a tinerimii noastre dela țară. »Societatea junimii« are să fie școala tinerimii eșite din școală, până pe vremea când tinerii să însoară și fetele până când să mărită, când apoi intră în societatea de cumpătare, care s'a întemeiat în anul 1893. Ea are să dea tinerimii prilej la cetit și prin asta la răspîndirea științei de carte, arătându-i ce are să cetească și ajutându-o ca să priceapă ce cetește.

Spre ajungerea acestui scop se vor ținea cu tinerimea conveniri (adunări) și prelegeri, se va întemeia o bibliotecă, adevărată se vor cumpăra cărți și se va întemeia un cabinet sau odaie de cetit, unde tinerimea se va aduna să cetească.

Membrii societății pot fi ficiori și fete. Societatea are doi conducători: un bărbat și o femeie. La adunări fetelor li-să vor da învățături potrivite lor, des-

cea mincinoasă chiar și în iad, și-a pus în insula Șerpilor, unde nu pot să facă nici un rău și nu pot decât cel mult să strige unul la altul și să se sugrume. Pentru copii este nu se poate mai trist, căci sînt așa de străini și nu sînt ai nimînui și nimeni de pe pămînt nu-și aduce aminte de ei.

Pentru ei chiar această zi de bucurie e tristă, căci ei se simt azi și mai singuri. În seara acestei zile vine luntrașul Caron *) la țermul acesta; și, cel care a spus adevărul în cești din urmă o mie de ani, poate să se suie în luntrea lui și să meargă cu el în iad. Dar' tu să nu aștepți clipa aceea, căci atunci se schimbă toate lucrurile aici. Eu am mare noroc că am voie să stau cu tine, și tu nu ești în nici o primejdie să rămâi aici în insulă, pentru-că din viață chiar îți ispășești păcatele.

— Dar' tu ce ai făcut? întrebă poetul.

— Eu?

*) După credința Romanilor și Grecilor *plutașul* Caron ducea în iad sufetele celor morți, trecîndu-le peste riul Styx.

pre lucruri de-ale economiei casnice și a familiei.

„Societatea junimii“ din Babța urmărește unul dintre cele mai frumoase scopuri: înaintarea și luminarea tinerimii.

Corespondentul „Tribunei“ vestind întemeierea acestei întruniri, arată că ea s'a pus la cale prin parochul *Stefan Pop*, cooperatorul *Petru Pop* și învățătorul *Gavriil Aluaș*, și că statutele (legile) societății s'au cetit și primit de adunarea tinerilor și s'au subșternut prin pretor la ministru, spre întărire.

Îndemnul, ce a împins pe fruntașii din Babța la întemeierea acestei societăți atât de folositoare, a fost împregiurarea, după-cum scrie corespondentul, că au băgat de seamă, că tinerii nostri dela sate, cei mai mulți, după-ce es din școală, numai cetesc și uită ceea-ce au învățat ca copii.

Aceasta se întâmplă mai pretutindinea, și de aceea n'ar trebui să fie sat românesc, în care să nu se întemeieze o astfel de societate.

Poporul și fruntașii din Babța sunt vrednici de toată lauda, că au făcut un început atât de bun și folositor, dar' totodată ar trebui să și urmărim pilda, ce ne-o dau ei.

Fruntașii satelor noastre, preoții, învățătorii etc. ar trebui să se pue pe lucru și să întemeieze cu tinerimea astfel de societăți.

Prin aceasta ar face un mare bine țeranilor nostri, căci dându-le învățături și luminându-i, i-ar feri de multe rele. O astfel de lucrare va fi un pas hotărîtor pe calea înaintării și va aduce în curînd roade binefăcătoare pentru toți.

Din pricina asta îndemnăm dinadins pe fruntașii satelor și pe țeranii nostri să urmeze pilda poporului din Babța, căci ea este vrednică de urmat.

Fata se roși, sări jos de pe craca pe care șezuse, și zise a lene:

— Voiu fi mințit și eu ca ceilalți.

Și-l trase repede înainte, lângă niște femei frumoase, care jucau. Se uită împregiur, și puse degetul pe buze; o femeie tină se apropie de Ovidiu rînjind prietenește și zise:

— Ce, și marele nostru poet este exilat ca și noi de pe pământ și din iad? Sărmane Ovidiu, acum umbli și tu metamorfozat? Nu e așa că oamenii cei deștepți suferă rău aici? Dar' ce sîntem noi de vină, dacă eram mai deștepți decât ceilalți? Pe scumpa ta tovarășă de multă vreme o cunosc și o iubesc!

— Minți! strigă Colubra.

În clipa aceea bătrîna fu schimbată într'un șarpe mare, care se repezi la față șuerînd, se încolăci împregiurul corpului ei și ar fi strîns-o de gât, dacă Ovidiu nu ar fi apucat monstrul puindu-și toate puterile și nu l-ar fi smuls și asvîrlit departe.

Fata îi sărută mâinile cu foc, și dîntui-toarele îi încununară cu trandafiri și lauri.

SCRISORI.

Spriginiți neguțătorii români.

Rudăria, 25 Dec. n. 1896.

Onorată Redacțiune!

După-cum am cetit în mai mulți numeri ai „Foi Poporului“ printre Români nostri s'a pornit o bună mișcare, de a scoate de prin satele românești pe lipitorile de jidani, cu dughenele (bolțile) lor, spriginind pe boltașii de Români.

La noi, în comuna Rudăria, (Bănat) comună românească, a adus vîntul cine știe de unde, înainte cu câțiva ani, pe un jidan cu numele Mihai Fûrstner. El a venit la noi cu câteva oale și vre-o 2—3 lulele (pipe), din astea fi era dugheaua. A început apoi a lucra împotriva boltașilor vechi români de bastină, *Vichentie Radivoevici* și *Ioan Radivoevici*, cari au din bătrîni la noi negustorie.

În anii 1890—93 lipitoarea a luat arînda de beaturi și n'a lăsat pe boltașii nostri să vîndă beutura în măsură mică, deși au avut licenție; pe oameni îi amenința, zicîndu-le, că să nu cumpere dela ai nostri nimic, că ace-luia care cumpără dela ei îi va da mai scumpă rachia.

Așa a lucrat cu noi jidanul.

Acuma însă s'a pus poporul pe lucru, hotărînd, ca lipitoarea să peară dintre noi; acum toți au început a cumpăra tot ce le trebuie dela boltașii nostri, ear' jidanul nu capătă nici un ban rău.

Lipitoarea își ia ce mai are și se gata de plecare din cătrău a venit.

Început bun s'a făcut la noi și eu am hotărît să le scriu aceste, să le puneți în foaie, ca și alții învățînd din pățania noastră, să se trezească și să facă cum facem noi acum.

Laudă li-să cuvine bravilor nostri Români, că opăresc lipitorile dintre noi.

Un abonent.

Petrecerea sodalilor români.

Sibiu, 8 Ianuarie n.

„Reuniunea sodalilor români“ din Sibiu a dat ca de obicei la sărbătorile Crăciunului, o producțiune, împreună cu joc, Joi, în 6 Ianuarie n. 1897.

La petrecere a luat parte un public foarte numeros, așa, că sala era îndesuită de oameni.

Producțiunea a avut două părți: *Cântări și teatru*, s'au cîntat cu multă pricepere 9 cîntece: 4 de cătră corul sodalilor, celelalte de cătră lăutari. Cu deosebire a plăcut cîntarea *„Doină doiniță“*.

După cîntări a urmat piesa teatrală *„Vecîntatea periculoasă“*, care a fost jucată bine, stîrnind mult haz în public.

După acestea s'a început jocul, care a ținut până înspre zori. S'au jucat „Romana“, și alte jocuri naționale, cu multă însufletire.

Însemnăm, că sodalii nostri din Sibiu sînt vrednici de toată lauda pentru frumoasa lor producțiune, și mai ales pentru faptul, că toate petrecerile lor sînt curat naționale.

Unul dintre cei de față.

Spriginiți foile române.

Gurariului, 5 Ianuarie n. 1896.

Stim. Domnule Redactor!

Multă bucurie simțim noi plugarii și economii și toți cetitorii „Foi Poporului“, când ne vedem și noi cu o așa foaie românească în mîna, sau mai bine zis în casa noastră, din care putem învăța multe lucruri bune și de folos și mai multă bucurie simțim, când vedem, că ne-a dat Dumnezeu și nouă plugarilor oameni conducători harnici, cari ne dau sfaturi și povețe, cum să trăim și cum să ne purtăm ca Români și cum să ne apărăm dreptul, care ni-l calcă în picioare dușmanii neamului nostru.

De altă parte vedem câte prigoane suferă și câte jertfe trebuie să aduca fruntașii nostri în lupta pentru neam și pentru aceea răsplata și datorința noastră ar fi să abonăm cu toții „Foaia Poporului“ și să o lărgim cât se poate la toți amicii și cunoscuții nostri, căci e mult folositoare la cei-ce o cetesc cu luare aminte.

Și apoi, fraților Români, trebuie să băgăm de seamă, că afară de alte cheltuieli „Foaia“ noastră și cei din fruntea ei, au să plătească și mari amende de bani, pentru-că apără dreptul nostru și spun ce ni-s'ar cuveni nouă.

Deci fraților și iubitorilor cetitori să o abonăm și cetim cu toții, bătrîni și tineri, dar' mai cu seamă dela acei din urmă să nu lipsească, fiindcă al lor este viitorul, și să mai lăsăm obiceiul cel rău de până acum al tinerilor, de a face țigări într'una și a se aduna la beaturi și alte lucruri nefolositoare cu cheltuială și risipă; să ne învățăm cruțători, să luăm și cetim câte o foaie românească, dar' mai cu seamă „Foaia Poporului“, adică „foaia noastră“, care e făcută anume pentru noi și vom vedea, că ne va aduce în scurtă vreme mai mult folos, ca acele beaturi peste măsură.

Dumitru George, abonent nr. 6764.

Atunci se gîndi pentru întăia-ora ce înfățișare urâtă trebuia se aibă cu hainele învechite și cu obrazul aspru de neras. Dar' nu avu vreme să se gîndească mult la lucrul acesta, căci un băiat mic se îndesul la el și-l rugă cu umilință:

— Ia-mă cu tine! Ia-mă cu tine te rog! voiu să fiu așa de drept, așa de drept, ca razele soarelui și așa de curat ca apa de isvor! numai ia-mă cu tine! am văzut că ești om puternic, și eu am fost puternic, aveam așa de mare putere, încât toți băieții se temeau de pumnii mei!

Pe când vorbea astfel, îi eși dintre buzele cele roșii o limbă mică ascuțită, desfăcută în două la vîrf, și băiatul se schimbă în ochii poetului într'un șarpe mic de tot, care se încolăci la picioarele sale.

— Nici măcar un cîs nu poți să spuși drept, vermișor pécătos! zise Colubra.

Ovidiu se uită cu milă la șarpele cel mic, și nu se mișcă multă vreme, ca să nu-i facă vre-un rău.

Curînd însă Colubra îl trase mai departe:

— Nu vezi că apune soarele?... 'mi-se pare că aud luntrea lui Caron spintecînd valurile netede. Trebuie să pleci de aici! Realitatea e urîtă aci, foarte urîtă; tu să rămîi mai bine cu visul cel frumos.

Dar' Ovidiu sta la indoială. Rupse flori și le aduse fetei; se uită departe pe mare, care tocmai se schimba în aur și purpură. Dar', ca și noaptea însăși de neagră, venea înspre el fără șgomot o luntre cu pânză neagră, răspîndind întunec în giurul ei. Luntrea era mare, dar' într'însa era numai un luntraș cu barba albă și cu ochii duși în fundul capului. Mîinile lui osoase țineau o prăjină lungă grozav, cu care cărmuia luntrea, până-ce se lovî și se târși de nésip. Atunci ridică prăjina din apă, și picăturile ce curgeau de pe ea luceau ca aurul curat, în cea din urmă rază a soarelui.

— Aide! șopti Colubra învinețindu-se.

Dar' Ovidiu sta parcă era pironit locului. Caron ridică prăjina și lovî cu ea în pomi, de resunară ca bubuitul tunului. Și de odată toate

Povețe părintești.

Vrednicii episcopi *Ioan Mețian* dela Arad și *Nicolau Popea* dela Caransebeș, îngrijiți ca buni părinți de binele și fericirea turmei credincioșilor încredințați păstoririi lor, obișnuiesc la zile de mari sărbători a le adresa câte o pastorală, în care le dau *povețe părintești*, sbiciuind năravurile rele și stricătioase și arătându-le mijloacele și calea, care duce la bunăstare și fericire.

Cu prilegiul sfințelor sărbători ale Nașterii Domnului nostru Isus Christos ambii episcopi au trimis earăși credincioșilor câte o astfel de pastorală, care s'a cetit în toate bisericile din diecesele lor și în cari se cuprind învățături folositoare pentru întreg neamul românesc.

Ne având loc în foaia noastră a scoate aceste pastorale în întregul lor, dăm din cea a părintelui Episcop *Mețianu* părțile mai însemnate.

După-ce se arată, cât de lipsă este omului *lumina cunoștinței*, care se poate ajunge numai prin *învățătura și cultura*, prin *Biserică și Școală* și „că mulți din ai noștri nu vor avea parte de adevărată bucurie, până când nu vor îmbrățișa în măsură tot mai mare învățătura și lumina, mai ales cu fii și fiicele lor“, se trece la sbiciuirea *luxului și beției*, zicând:

Luxul sau pofa de a purta haine sau îmbrăcăminte scumpă cumpărată pe bani grei, este o slăbiciune tare lătită în unele părți, mai ales între femeile poporului nostru.

Luxul este o slăbiciune, care sărăcește și ruinează pe mulți dintre oamenii noștri, pricinuește traiu rău între căsătorii, împingându-i la multe fapte rele și urte. Ba de multe-ori și la stricarea căsătoriei.

În loc ca oamenii, în timpuri bune, să adune câte ceva și pentru zile grele, prin slăbiciunea de a purta haine scumpe cei mai mulți își perd averile, casele și pământurile părintești, și din oameni cu bună-stare, ajung așa zicând pe drumuri. Deci cum s'ar și pute bucura asemenea oameni, ajunși la așa stare tristă și dureroasă, mai ales știind, că ei înșiși poartă vina acelor rele: dar' cum

formele se strinseră pe lângă luntre și întinseră mâinile cătră el, rugându-se.

El însă întrebă cu un glas adânc, amenințător:

— Cine a spus adevărul o miie de ani?

— Eu! eu! se auzi din toate părțile, dar' toți care ziseră „eu“, se făcură îndată șerpi.

— Eu! strigă o femeie minunat de frumoasă, care își făcū loc din îngrămădeala de dihanii ce se svêrcoleau și al cărei vël alb fălăia luminos în amurgul serii; eu am tăcut o miie de ani, pentru-ca să mă pot întâlni în raiu cu cei șapte copilași ai mei!

Și sbură în luntre.

— Și eu! zise Colubra încet de tot.

— Tu? întrebă Ovidiu trist. Atunci trebuie să mă despart de tine?

Colubra se uită la poet și pe urmă la luntre:

— Dacă aș pute să rămân fată cum sūnt, nu te-aș iubi decât pe tine și numai a ta aș fi!

— O Colubră! Taci, nu minți!

ne-am pute bucura și noi ceilalți, văzând starea cea tristă a unora dintre ai noștri.

În zilele părinților noștri nu cunoșteau oamenii atari slăbiciuni. Bărbații dimpreună cu soțiile și pruncii lor purtau haine mai modeste lucrate în casele lor: ba încă mai și vindeau din lucrul soțiilor lor. Bărbații erau făloși pe hainele lucrate de soțiile lor precum și pruncii de hainele făcute de mama lor.

Atunci mai toate femeile erau adevărată cupună a bărbaților, precum le descrie și înțeleptul Solomon, zicând: „*Muerea bărbatului e mai scumpă decât petrele cele de mult preț, lucrează bărbatului seu lucruri bune; mâinile sale le întinde spre cele de folos; și coatele sale le întărește la fus, toți ai căsiei ei sūnt îmbrăcați de mâinile ei, și pentru aceasta cinștiți între oameni și în adunări*“. Astăzi însă durere, o mare parte din femei nu-și mai fac haine nici lor, nici bărbaților, nici pruncilor lor; ci boltașii sau neguțătorii îmbracă aproape pe toți cei din casă, pe bani scumpi, câștigați cu grea sudoare. Și fiindcă de multe-ori, oamenii nu le pot și plăti; așa mare parte se face pe datorii, se întabulează pe pământurile și casele oamenilor, ear' dacă datoria nu se plătește la timp acele pământuri și case se bat la dobă, și stăpânul lor de mai înainte rămâne cu soția și pruncii pe drumuri.

Eată, iubiților, în puține cuvinte triste urmări ale luxului. Tot asemenea se poate zice și despre beție, și încă în măsură mai mare, căci din beție provin încă și mai multe rele. Și apoi ea mai ruinează și sănătatea oamenilor.

Arătând apoi mai departe, că dacă voim a înainta și a ajunge din zi în zi tot la mai multă bunăstare, vază și cinstite, cuprinzând loc tot mai de frunte între oameni și ținând pas cu celelalte popoare, trebuie să îmbrățișem tot mai mult învățătura, zice:

Tot numai luminându-vă veți înțelege, că este păcat a cheltui cu ușurință munca și sudoarea voastră pe lucruri netrebnice, cum este *luxul și bețutura* peste măsură, fără de care puteți fi, pe când din contră, prisosul acela ar trebui să-l cruțați pentru zile grele.

Dar' fiindcă la toate acestea, pe lângă voința omului, se cere și ajutorul cel puternic al lui Dumnezeu: țineți din toate puterile la sfânta lui religie, ca să și dobândiți acel ajutor, și ca toate lucrările voastre să fie în-

De abia spusese vorbele aceasta, și Colubra se făcuse ear' șerpe mic, cum fusese mai înainte.

Luntrea lui Caron plecă dela țerm. Atunci pomii se rupseră, florile se făcură pulbere, iarba se uscă și în lumina lunii se zărea din ce în ce mai departe, tot mai departe barba albă a lui Caron și vëlul alb al femeii, care nu mințise o miie de ani; și pe nêsip și prin stufurile de spini se svêrcoleau și se tirau trupurile de șerpi netede și lucitoare.

Ovidiu se cutremură de groază; se duse cât putu mai repede la luntrea cu care venise, deșteptă pe văslași strigând la ei: „Șerpii!“ Ei se frecară la ochi nemulțumiți și îngânără:

— De aceea am venit noi aicea, ca să vedem șerpi!

— Să plecăm! să plecăm! strigă Ovidiu, care de groază își uitase chiar de prietenul cel mic. Dar' când se deslipl de țerm, își aduse aminte și strigă tare:

— Colubra! mica și credincioasa mea Colubra!

soțite de darul și binecuvântarea lui Dumnezeu țineți din tot sufletul și la datinele religiunii străbune, că să aveți și binecuvântarea fericitorilor vostri părinți.

DIN LUME.

Turcia.

Isprava cea mai nouă a stăpânirii turcești, care toate libertățile le făgăduiește, dar' nimic nu împlinește, e că pe insula *Creta* earăși a izbucnit răscoală. Locuitorii creștini, întăriți, că Turcii nu împlinesc nimic din cele făgăduite marilor puteri europene pe seama celor obidiți, s'au răsvrătit din nou. În scurtă vreme au prins armele *vre-o 3000 de tineri*. S'au întemplat deja și câteva ciocniri sângeroase.

Tot semne foarte îngrijitoare pentru mult trimbițata „pace“.

Rusia și Franca.

Prietenia dintre aceste două țeri mari se întărește tot mai mult. Nu trece prilegiu potrivit, care să nu fie folosit de cărmuitorii celor două țeri, întru a dovedi în lumea mare strânsa prietenie, care le leagă între olaltă.

Cu prilegiul anului nou, st. n., Țarul Rusiei și președintele republicii franceze și-au gratulat în cele mai călduroase cuvinte, amintind despre nestrămutata prietenie dintre ei și popoarele lor.

Acum de curând s'a deschis în orașul rusesc *Moscva* o expoziție de chipuri, în care se află multe lucrări de ale pictorilor (zugravilor) francezi. Acest prilegiu încă n'a trecut, fără-ca principele rusesc *Sergiu* să nu trimită o telegramă de prietenie ministrului francez de școale.

De altă parte se anunță, că Țarul *Nicolae* a trimis bisericii din orașul francez *Chatellerault* un clopot mare argințit, pe care se află săpate portretele Țarilor *Alexandru* și *Nicolae* și ale președinților francezi *Carnot* și *Faure*. Darul acesta e foarte însemnat, de vreme ce în acel oraș se află marea fabrică de puști, care lucrează pe seama armatei rusești.

Atunci îi răsună la ureche un ris încet' încet de tot, de gâtul lui se incolăci ceva neted și rece, și doi ochi se uită lung la el, la lumina cea limpede a lunii.

Văslașii credeau că poetul a tnebunit de tot, căci nu mai vorbi deloc; doar' din când în când șoptea:

— O miie de ani... pentru mine!

Și mângăia ceva strălucitor pe gât, care ei credeau că e vre-o podoabă.

Dar' earăși, rîzînd încet, Colubra îi șopti la ureche:

— Nu te crede prea mult, dragul meu prieten; n'am căzut numai pentru tine în minciună. Mi-am găsit iubitul tot în chip de șerpe, și trebuind să rămân tot șerpe, și așa vreau ca să fiu tot ca iubitul meu, până-ce om pute să fim unul altuia!

De atuncea insula șerpilor a mai fost odată frumoasă, dar' n'a văzut-o nimeni, postă doară cine o mai trăi în anul 2000, și o fi poet!

Din Țeara-Hățegului.

Țeara-Hățegului se află așezată în colțul de meazăzi-apus al țerii Ardealului. Ea este unul dintre cele mai frumoase ținuturi ale țerii noastre și este vestită atât pentru frumusețea sa, cât și din trecut, de oare-ce aici a stat odinioară orașul cel mai de frunte al Daciei *Ulpia Traiană*, la satul de azi Grădiște, precum și alte orașe și alcătuiți de ale marilor noștri străbuni.

Giur împregiur se înalță dealuri și munți puternici, cari închid în mijlocul lor un șes, numit *Valea Hățegului*, cu o așezare foarte frumoasă. Ea este acoperită de sate și brăzdată de riulețe și pâraie, cari se grăbesc a se

frunte. Una merge din Valea-Murășului, pe Streiu în sus, a doua vine din valea Jiurilor, la meazăzi, și a treia vine din Bănat, prin strimtoarea numită *Poarta-de-Fer*.

Pe aceasta din urmă cale a străbătut împăratul Traian cu oastea sa la orașul cel mai însemnat al Dacilor, la Sarmis-Egetusa, care apoi a primit numele de *Ulpia Traiană*.

Locuitorii din Țeara-Hățegului sânt în parte covârșitoare Români; numărul străinilor, față de mulțimea cea mare a Românilor este cu totul neînsemnat.

Locul cel mai de frunte în Valea-Hățegului, e erășelul *Hățeg*. El are 1852 de locuitori, cari sânt partea cea mai mare Români. În Hățeg era mai nainte o stație a stabului regimentului I. român grănițer, ear' acum se află o școală grănițerească română

cercei, salbe ș. a. cari atrag mai cu seamă pe ficii și pe fete.

Têrgoveții sânt îmbrăcați în haine de sêrbătoare, căci Românului îi place să meargă la târg gătit și cu haine alese. El merge să-și cumpere cele de lipsă, dar' îi place să-și și petreacă la târg, ear' mai ales tinerii, fetele și ficiorii se ochesc și fac cunoștință unii cu alții.

După-ce au isprăvit cu târguitul, târgoveții se îndreaptă rind pe rind spre cortul mai din fund, din dreapta, unde se vinde vin, bere și rachie; după osteneală și multă vâl-mășeală îi cade omului bine câte un păhar de beutură și un scaun de odihnă. Unii mai trag câte un păhar și peste sete, și-și fac voe bună și-și petrec, »ca în târg« vorba Românului. Ear' veselie o măresc țiganii lăutari, cari trag când câte una duioasă, când

Un târg în Valea-Hățegului.

împreună cu valurile *Streiului*, râul cel mai de frunte în partea aceasta.

Dintre munți cei mai însemnați sânt munții Hățegului, la meazăzi, în mijlocul cărora se înalță frumos *Retezatul*, cu vârful ciuntat.

Despre Retezatul se spune, că odinioară, în vremile de demult, când prin țeara noastră trăiau uriași, a fost cu vârful, ca celelalte piscuri. Se spune apoi, că un uriaș, care locuia în ținutul acesta, trăind în dușmănie cu alți uriași, vecini de ai sei, a aruncat odată cu mânia un plug de fer după unul din ei și ferul lovindu-se de munte, 'i-a retezat vârful.

Așa ne spune povestea, că a devenit Retezatul cu vârful ciuntat, cum îl vedem azi.

Printre dealurile și munții, cari mărginesc Valea-Hățegului, străbat trei căi de

bună, apoi scaunul unui vicariat român gr-cat. și al unui protopopiat gr.-or, și mai multe diregătorii.

Afară de Hățeg mai sânt și alte comune fruntașe.

Ilustrația sau chipul din numărul acesta al foii noastre ne întârșează un târg sau bâlcu din o astfel de comună de pe Valea-Hățegului.

Oamenii, tineri și bătrâni, bărbați și femei s'au adunat din toate părțile și se amestecă vânzând și târguind. Ici, mai la stânga s'au așezat țigani lingurari, cu linguri de lemn, cu căldări, cu oale ș. a. spre dreapta vedem precupețe de ungar vânzând pepeni și verdețuri, apoi dăm cu ochii de Moți, cu donițe și ciubare, ear' în fund se află șetrile, unde se vinde giolgiu, cisme, pelării, căciule, pieptare și mărunțuri, precum carpe, inele,

veselă și de joc. Prietini beau și închină în sănătate, ear' fetele și ficiorii adeseori se încing la horă și la alte jocuri, de pârăie pământul sub picioare.

Așa se ține târgul, prin satele din Valea-Hățegului cu umblet, mișcare, sgomot, veselie, cântece și joc până înspre seară, când târgoveții pleacă cătră casă veseli și mulțumiți.

Vorbe înțelepte.

— Una la săptămână. —

Testament național.

Poetul nostru Ienache *Văcărescu*, care a trăit în veacul trecut, a scris pentru urmașii sei următoarele:

„Urmașilor mei Văcărești
„Las voaue moștenire
„Cresterea limbii românești
„Și a nației iubire!

Acest *testament național* ar trebui să-l lase cu limba de moarte fiecare Român urmasilor sei, din tată în fiu, pentru toate vremurile.

PARTEA ECONOMICĂ.

Ce se facem în grădina de pomi iarna?

Fiecare va răspunde poate-că: Ce se facem? Nimica. Și eu zic nimica, dacă pământul e înghețat. Iasă, când pământul nu e înghețat, precum se întâmplă foarte adese-ori, atunci tot mai putem face câte ceva; — ba putem face foarte mult, mai ales dacă avem mai multe zile bune după olaltă.

Știm, cât de frumoasă sunt poamele coapte, când le vedem în pom, dar' mai virtos știm, cât de bine se plătesc poamele frumoase. Dar' mai știm și aceea, că pomii nostri ici-colea au început a produce rod slab, ba nici-decum din pricina, că pomii nu mai au ce scoate din pământul săracit.

Acum iarna avem timpul să ne gândim la aceasta, acum putem și ajuta. Cum se ajutam? Să punem pomilor gunoiu. Mulți știu, cum se ajute, însă nu o fac, sau dacă o fac, nu o fac cum trebuie. Cei mai mulți dintre economi nu știu, cum au să pună la pomi gunoiul. Cei mai mulți îl pun aproape împregiurul tulpinei.

Însă gunoiul pus astfel, pomilor mai nu le ajută nimica, căci mustețele, rădăcinile sugătoare și nutritoare ale pomilor nu sunt aproape, ci departe de tulpină, — aproape acolo unde se sfârșesc crengile ceroanei. Deci, după-cum coroana e mai mare sau mai mică și gunoiul va trebui să se pună mai departe sau mai aproape de tulpină. Dar' cum să se pună? Acesta este lucrul cel mai însemnat și totuși puțin cunoscut economilor nostri. Rădăcinile sugătoare se află în pământ la o adâncime oare-care, deci n'am face bine, dacă am pune gunoiul la suprafața pământului, mai ales atunci nu când pământul e totuși virtos.

Gunoiul trebuie să se pună în gropi, cari le facem cu lopata (hârlețul) sau cu un sfredel anumit, ce se poate cumpăra la ori-care ferari.

Adâncimea gropilor să nu fie mai mare de 40—50 cm. Numărul gropilor să nu fie mai mare decât atâtă, ca gropile să nu fie mai puțin un metru una de alta. La făcutul gropilor să fim băgători de seamă și să nu vătămăm rădăcinile cele mai groase. Cel mai bun gunoiu pentru pomi e compostul, adică o mestecătură de toate soiurile de gunoiri animale și de toate lăpădăturile din casă și curte, precum sânge, pene, pele, pulbere, cenușă, var, frunze și altele, cari materii grămadite la olaltă să fi stat cel puțin o jumătate de an. În lipsa acestui gu-

noi e foarte bun și gunoiul de vite putrezit sau neputrezit, mai ales dacă acestuia am adăus mai de mult cenușă de lemn.

Lucrul acesta se poate face iarna foarte bine și după-cum vedem fără multe osteneți.

Tot acum, iarna dacă timpul e mai lin, putem sădi pomi din școala de pomi în grădina de pomi și putem sădi pădureții din școala de sămănat în școala de pomi. Acum se prind mai bine, dacă ne îngrijim, că să punem gunoiu împregiurul fiecărui pom. Gunoiul ține căldură și rădăcinile se prind.

În fine mai putem face iarna încă un lucru foarte însemnat. De multe-ori nu am strins de cu toamnă sau am uitat de a stringe cuiburile de omizi stricacioase.

Ceea-ce am întrelăsat toamna putem face acum foarte bine. Afară de aceste lucruri mai sunt și altele mai mărunte, cari le putem face. Acum putem pregăti parii de lipsă la săditul pomilor, dacă nu 'i-am sădi acum, căci primăvara nu prea ajungem.

Îngrijirea de vite.

Puterea animalelor e foarte însemnată în economie. Fără de putere nu putem face nici un lucru. Economul fără de trăgători e ca și corpul fără de suflet. Economul, care n'are trăgători buni, când are lipsă de ei nu 'și poate lucra pământul cum trebuie, pământul nu dă roadă îndestulitoare. Cu trăgători slabi multe lucruri nu le putem face. Cu trăgători slabi nu putem ara pământul mai adânc, nu-l putem lucra cu unelte mai bune și mai grele.

Taria trăgătorilor atârână mai mult dela nutrețul, ce li-se dă; căci nutrețul întărește muschii. Nutrețurile cele apătoare, precum e iarba cea tină și fragedă, fiind tare apătoare face muschii apătoși, slabi. Trăgătorii nutriți cu iarba obosesc de grabă la lucru și asudă.

Nutrețurile uscate adică fânul, dar' mai ales fânul de trifoiu și cel de măzărice, face muschii uscați și tari; tot așa și nutrețurile mărunte: ovăsul, tărțile, sęcara. Trăgătorii nutriți cu nutrețuri uscate nu obosesc, cu ei putem lucra pământul mai bine și astfel pământul ne dă mai mult.

Primăvara sunt lucrurile cele mai grele. Atunci trebuie să pregătim pământul de sămăntură. Pe timpul acesta trebuie să avem trăgători cu putere. Însă acestia nu 'i putem ave, dacă facem cum de obicei fac economii nostri. Iarna se nutresc foarte slab trăgătorii, numai cât să 'i „poată scoate din iarnă“ sau să nu le „pună pelea în pod“, precum zic ei,

Tuleii reii sunt nutrețul de rind, dacă mai sunt și de acestia. De multe-ori în

mijlocul ernii se gată și tuleii. Acum în ruptul capului umblă economii după nutreț, Până-ce află, ce fac biete de vite? Se satură de răbdări fripte. Și lipsa aceasta se ivește mai de multe ori peste iarnă. Se înțelege, că vitele astfel nutrite abia scapă cu vieța din iarnă. Primăvara se începe lucrul. Atunci biete de vite nu au un fir de tuleu, de pain, de fân. Iarba abia a început a încolți pe câmp. Iarbă aceasta e acum unicul nutreț, acum, când e lucrul cel mai greu. Vitele abia au scăpat din iarnă, nu au putere; iarba nu le dă putere; cum lucră cu astfel de vite? Cum? Tragi 2—3 brezde și apoi le lași să pască 2—3 ore iarba abia încolțită. Îți trebuie zile, până-ce ari un juger. Și apoi cum 'i-ai arat? Abia ai săgărit pământul. Ce recolță poți să aștepti din pământul astfel lucrat?

Este mare scădere aceasta. Foarte rău fac economii nostri, că nu se îngrijesc să deă și iarna trăgătorilor nutreț mai bun. Îndeosebi cu 5—6 săptămâni înainte de a se începe timpul lucrului, să nu lipsească fânul, care în cele 2 săptămâni din urmă trebuie să se deă în fiecare zi, cel puțin odată. Dacă în săptămâna din urmă le putem da și ceva nutreț mărunt (tărțile, pisat de ovăș etc.) cu atât mai bine este, cu atât mai tari vor fi, cu atât mai bine ne vor lucra trăgătorii, când începem lucrul de primăvară. Foarte bun nutreț sunt peste iarnă și brozbele, din cari însă în cele 5—6 săptămâni din urmă dăm din zi în zi tot mai puțin, dând în locul lor nutrețuri uscate, mai ales fân.

Dar' pe lângă aceea, că nutrim trăgătorii așa, precum am zis, mai trebuie să 'i și grijim cum se cade. Staulul să 'l aerisăm în fiecare zi. În fiecare zi să facem trăgătorilor așternut curat, ducând așternutul cel vechiu pe grămada de gunoiu.

Curățenia e tot așa de lipsă animalelor ca și nutrețul. Deci în fiecare zi să curățim vitele cu țesala și cu peria.

Economii nostri nu cunosc însemnătatea curățeniei, și lasă, ca vitele să fie murdare, ba chiar țin ca vitele să fie murdare, să se vadă baliga pe ele, ca să nu zică cineva, că n'au ce mânca. Rău fac economii nostri. Ei nu știu, că dac vitele nu sunt curate, nu le priește nici nutrețul; nu numai pentru-că neconținut sunt neliniștite prin mâncărime, ci și pentru aceea, că nici nu pot mistul bine ce au mâncat.

O foaie germană ne împărtășește regulile următoare referitoare la căutarea vitelor.

A. Staulul. (Grajdul)

1. Grijește ca în staul să fie totdeauna aer curat și căldură neschimbată (15° R.). Atât aerul, cât și căldura sunt

nelncungiurat de lipsă, pentru sănătatea vitelor. Curentul poate produce morburi.

2. Caută, ca staulul să fie totdeauna curat, caută ca udul să se scurgă bine, padimentul (podeala) și iesele să fie totdeauna curate, așternutul să fie ban și călduros.

3. Staulul să fie luminos, însă trebuie să știm, că și lumina prea multă e stricăcioasă; ea neliniștește animalele.

B. Tractarea vitelor.

1. Ține vitele curate. Pune-le așternut bun; curățe-le cu peria, căci numai astfel pot rămâne sănătoase.

Umblă bine și blând cu ele și la lucru cruță-le.

Când numai se poate lasă-le să facă mișcări în aer curat.

2. Toate lucrurile, ce le facem în staul, să le facem în liniște, căci sgomotul irită (întărită) vitele și ele nu mistue bine nutrețul.

3. Animalele bolnave nu le griji nici odată cu mijloace dureroase.

C. Nutrirea.

1. Ține nutrețul în loc curat și nu da vitelor nici odată nutreț stricat.

Dă-le nutrețul cu rînduială, la timp anumit și nu le da tot nutrețul deodată ci în mai multe porțioare.

3. Nu schimba nutrețul prea adese ori; ear' dacă îl schimbi nu-l schimba deodată, ci pe încetul. Ori-ce schimbare făcută prea repede e stricăcioasă vitelor.

4. Dă vitelor sare.

5. Dă-le apă curată, însă nu prea rece.

Adunare agricolă în Veștem.

Despre adunarea „Reuniunii române de agricultură” din comitatul Sibiiului ni-se scriu următoarele:

Adunarea s'a ținut sub presidiul dlui Demetriu Comșa, care în ființa de față a unui public numeros din comună prin o cuvîntare înscuflețitoare a provocat pe cei de față a-și spune lipsele și necazurile lor, privitoare la economia rurală, îndemnându-i a se asocia în reuniune agricolă și a-și forma bancă de împrumut în comună.

La această din urmă s'au însinuat vre-o 30 de indivizi din cei prezenți și cu ajutorul lui Dumnezeu cred, că se va și duce îndeplinire.

La acest succes pe lângă domnul president mai sus amintit, mai au merit și unii din comună și dintre domnii străini d-nii Iuliu Bardoși, inspector școlastic în pensiune, dl secretar al reuniunii Victor Tordășan etc. cărora pentru participare și consfătuire noi le aducem pe această cale sincerile noastre mulțumite.

Veștem, în 20 Decembrie 1896.

Teodor Coman,
paroch.

Termine.

— Scutirea de dare pentru datorii. —

În numărul trecut am făcut cunoscut, că datorășilor, cari au datorii întabulate pe averea nemîșcătoare, li-să scade din dare, dacă își înștiințează datoria la primărie. Cum au să purceadă la înștiințare, am scris în numărul trecut. Aici adăgem de nou aminte cetitorilor nostri, cari au datorii întabulate, să nu uite a și-le înștiința. *Terminul este 31 Ianuarie cdl. nou.*, adică mai este vreme de 10—12 zile.

De ale casei.

Leacuri împotriva arsurii. Împotriva ranelor făcute prin arsură sînt mai multe leacuri. Cele mai bune sînt următoarele:

La arsuri mici e bine să punem în clipa în care ne ardem, sare măruntă așa, că se acoperim cu sare locul ars și să-l lăsăm astfel acoperit o vreme oare-care. Prin această să împedecă a se face beșică și arsura trece în curînd.

La arsuri mai mari e bine să ne ungem, îndată ce ne-am ars, cu ulei de in (sau și de altceva) amestecat cu apă de var în părți de o potrivă, sau dacă nu avem îndemână de aceste, să punem pe arsură albuș de ou.

Folosind unul din aceste leacuri, nu vom avea dureri și arsura se vindecă ușor.

Știri economice.

Starea sîmînturilor și a agriculturii peste tot, după rapoartele intrate la ministrul de agricultură, în părțile noastre este următoarea:

Vremea moale, aproape de toamnă, din luna Decembrie, a fost priincioasă pentru continuarea lucrului de câmp, care încetase pe la finea lui Noemvrie. În zilele din urmă însă nopțile au început a fi geroase și astfel sîmînturile tîrzie (din Dec. și Noemvrie.) au răsărit de tot rare. Sîmînturile de toamnă, cari au fost sîmîntate de vreme, deși lipsește acoperemîntul de zăpadă, stau destul de bine, ba în unele părți sînt îmbelșugate. Îngrijire dau numai insectele stricăcioase sîmînturilor, cari se ivesc ici-colea, dar' cu deosebire șoarecii, cari s'au înmulțit prin comitatele Bihîș, Sătmar, Cianad, Torontal, Timiș, Treiscaune, Hunedoara și Solnoc-Dobăca. Sîmînturile de rapiță stau foarte bine. Lipsa de nutreț în părțile noastre nu se simte, paie încă sînt destule.

Pagube prin șoareci. Din comitatul Bihîș se scrie, că acolo s'au sporit grozav șoarecii; economii au încercat a-i stărpi cu bacilul de tifus, dar' până acum înțercarea a fost zădarnică.

Clujul sub Carantină. Din Cluj se scrie că între porci s'a lătit boala de porci, ear' între vite durerea de gură și de unghii. În urma acesteia orașul a fost pus sub carantină, adică este oprit, ca vitele să fie scoase afară din oraș. Boalele aceste sînt grele și fac mari pagube în vite.

Boală de porci. Boala de porci băntuie în mai multe părți. Din Vaislo (comit. Baranya) se scrie, că mor cu deosebire pur-

ceii de 3—5 luni; între porcii mai bătrâni până acum nu s'au ivit boale.

Din Senașul-mare (comit. Bihîș) se vestește, că să prăpădesc porcii bătrâni, așa că economii sufer mari pagube.

Fără plată. Nu la noi, ci în Belgia s'a făcut o mare ușurare economilor. Ministrul căilor ferate din aceea țeară a înaintării, a dat poruncă, că economii n'au să plătească nimic pe trenuri pentru produse economice, ce le duc pe tren la orașe spre vînzare. Economul din Belgia poate deci să ducă la oraș poame, verdețuri, unt, lapte-oaue, galițe etc., fără nici o plată, până la o greutate de 60 de kilograme. Aceasta ușurare este numai pentru economii. Mijlocitorii și neguțătorii nu să bucură de această înlesnire.

Când vom ajunge oare, ca și „părintescul” nostru guvern să se gîndească la asemenea înlesniri pentru noi?

Brasilia plătește cu cafea. Din Hamburg, marele port de negoț al Germaniei se vestește, că firma Behrens și fii a cumpărat 24.000 de saci de cafea brasiliană. Guvernul din Brasilia adică, în loc să plătească interesele după datoriile statului în monedă de aur, a cumpărat cafea și a trimis-o la firma *Rothschild* din Londra, care apoi a vîndut o firmei Behrens în Hamburg.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonent Nr. 5193. Dacă stă treaba astfel cum ni-ai descris-o, vitregul tată nu poate și nu are dreptul se ceară dela dta nimica din averea ce ți-a dat-o moșul dtale. Dar' poate-că el caută parte pe altă basă; de aceea când o fi să te pîrască, — pentru-că fără pîră nu poate ajunge nimica, — dta se-ți iai un avocat, care să te apere.

Abonenta 504. Căutați la comună descripția membrilor dela comuniunea bărbatului dintăi. Dacă muerea din întrebare e luată între membrii de comuniune atunci i-se cuvine parte din averea primului ei bărbat, pentru-că așa dispun legile grănițerești. I-se cuvine și atunci parte, dacă are testament ori contract de căsătorie dela primul ei bărbat.

Cetitorului din St-Mihail. Juratul d-voastre a făcut foarte bine, că a controlat birtul lui *Costa*. Asta nu e faptă urtă ci faptă bună; ear' un birtăș cinstit nu se teme nici când de controlă, ba trebuie să-i pară bine, că se face cât de des, și se constată că are beuturi bune.

Abonent 7275. Pămîntul de care întrebă nu se poate dobîndi pe nici o cale. Dacă să putea ar fi făcut consistorul d-voastre pașii de lipsă ca se pună mîna pe el, — dar' s'a prea învechit treaba. Lucruri cari ți s'au luat pe nedrept, — nu le mai poți cere îndărăpt după 32 de ani. La Dvoastră au trecut însă 77 de ani dela cele întemplate! —

Unul dintre abonenții din Bogovici. Singur nu poți se pîrști ci numai prin avocat. Iați dară un avocat bun, care poate se-ți scoată banii dela soerul muierii dtale. Ați făcut greșală atunci când n-ați făcut contract de căsătorie la notarul public. Acuma merge treaba mai greu, dar' totuși se poate face.

Monografia comunei Rêhâu.

de

Nicolae Cărpinișan, paroch.

I. Istoricul comunei.

Dacă călătorești din vechiul oraș Sebeșul-săsesc pe drumul către Sibiu, dai la 6200 chm. de o cale bine grijită de aproape doi chm. lungă, care șerpuiind printre bogate arături te conduce în comuna Rêhâu. Date sau documente scrise despre originea și istoria acestei comune avem foarte puține și și acelea nu ne dovedesc de ajuns, dacă a fost comuna înainte de venirea Sașilor în Transilvania, sau o au întemeiat ei la venirea lor aici; în această privință deci sîntem siliți a ne lua după spusele oamenilor și după poveștile din gura poporului.

Comuna veche *Rêhâu*¹⁾ a fost așezată la drumul țerii de astăzi; aici au locuit Românii și Sașii împreună, ne mai putînd ei însă suferi desele năvăliri și prădări ale Turcilor, Românii s'au tras spre mează-zi în pădurile dese și au întemeiat comuna de astăzi, ear' Sașii fiind mai puțini, parte au perit de armele Turcilor, parte au scăpat și s'au așezat în Vingard, Berghin, Călnic și în alte sate, pe lângă rudeniile lor. Timpul de despărțire al acestor două naționalități tradițiunea îl pune pe timpul răsboiului din Transilvania al lui Mihaiu Viteazul, voevodul României.

După-ce Mihaiu Viteazul sdrobi la Șelimbăr în anul 1599 armata lui Bathory, plecă spre Alba-Iulia. În această cale a lui dete lângă drumul țerii și de comuna Rêhâu, pe care, după tradițiune o nimici cu foc. Vrînd ostașii lui Mihaiu a deosebi pe Sași de Români îi sileau să zică cuvintele »Turta, burdă, Mihaiu Vodă«. Aceste cuvinte sunînd pocit în gura Sașilor, ei erau prinși și osândiți fără milă. Această crudă tractare se fi silit pe locuitori a-și părăsi vetrele străbune pentru totdeauna și a-și căuta alte locuri. Astfel Românii și-au așezat nouele locuințe pe teritorul de azi al comunei.

În istoria Sașilor din Transilvania aflăm prețioase date despre comuna noastră, dar' acele se vede, că au în vedere comuna numai ca comună săsească. Ea ne spune, că despre Rêhâu se face prima dată amintire în anul 1291²⁾ când Toma, fiul lui Petru din Varda (Oarda de azi) vinde averea sa »Cut« (Cutul de azi) judeului din Călnic Daniel. Această avere a fost între *Ryho*

(Rêhâu) și între *Zekesch* (Cunța). La anul 1309³⁾ se amintește preotul Daniel din Ryon, în alt loc se numește Daniel din Rychove. Acest Daniel, fiul lui Iacob, judeului din Călnic, vinde partea sa de avere rudeniilor din Deme-terpataka (Drâmbariu). — Judecia pe acel timp se moșteneau, trecea adecă dela părinte la fii, la nepoți și așa mai departe fără-ca să se aleagă de obște judele, precum aceasta se face în ziua de azi; și acești juzi moștenitori (Erb-richter) se numeau grofi (Grafen oder Gräfen). La 1330 în 30 Maiu se amintește preotul Nicolaus din Ryho.⁴⁾ La anul 1339 plătește preotul din Reho colectorului papal 7 mărci (28 fl. argint).

Din aceste date se vede, că comuna noastră se numea în mai multe chipuri precum: Ryho, Ryon, Rychove și Reho.

De aici am pute face concludiunea, că străinii acomodându-se cu greu graiului românesc și neputînd statorî un nume pentru comuna noastră primit de toți, o numeau în deosebite chipuri; ear' concludiunea mai departe ar fi, că comuna a fost întemeiată de Români, cari o numeau Rêhâu, ear' pre sine Rêhoveni. Nemții o numesc: Reichau și Recho, ungurii Reho — în limba latinească se numește tot: Reho, ear' locuitorilor din Rêhâu le ziceau Rihovensens.⁵⁾ Se naște acum încă o întrebare însemnată Anume: cum e mai bine de a se scrie numele comunei? Rêhêu, cu doi „ê“, sau Râhâu cu doi „â“, sau Rêhâu cu cu „ê“ și „â“? Eu cred, că numai o formă poate fi bună și corectă anume: „Rêhâu“ după rădăcina cuvîntului „Ri-cho“ din care *i* s'a schimbat în „e“ adecă în „ê“ ear' „o“ în „â“, ceea-ce și natura limbii admite și numai așa poate să fie.

În anul dintăiu al domniei regelui ungar Albert (1437—1439) năvălind Turcii pe la „Poarta-de-fer“ în Transilvania, au nimicit Sebeșul-săsesc și satele din giur, dar cu deosebire Pianul, Rêhâu și Lancrămul așa, că numai la 1494 s'au mai putut împopora întru atât, ca să-și poată susține ear' preot.⁶⁾ Abia restaurată însă comuna de prădările nefericitului an 1438⁷⁾ și regele Matia, la anul 1464 cinstește pentru bravuri în răsboiul fraților Ioan și Andreiu Pongratz, Sebeșul cu satele:

²⁾ Vezi și programa gimnasiului săsesc din Sebeș pe anul 1882 pag. 22 și 33, unde se zice, că plata preotului din Rêhâu era 14 mărci (à 4 fl. = 56 fl.) și că el la 1319 se mută ca preot în S.-Sebeș.

³⁾ Vezi și programa citată pag. 29.

⁴⁾ Rădăcina cuvîntului »Rychov« se află astăzi în numirea locuitorilor după comuna »Rêhoveni« și nu Rêhêuani nici Rêhêiani. Într'un contract, ce-l am eu dela anul 1805 se zice »Cum Onea Basca, incola Rihovensi« ceea-ce înseamnă: Cu Onea Bâscă, locuitor în Rêhâu.

⁵⁾ Vezi programa citată pag. 42.

⁶⁾ Vezi programa citată pag. 46.

Loman, Rêhâu, Călnic, Petrifalëu, Pianul-săsesc, Deal, Rêchita, Săsciori și Pianul-românesc, de sub care posesiune locuitorii numai cu greu au putut scăpa la anul 1567. Sub Ali-Beg năvăliră Turcii ear' în Transilvania pe la »Poarta-de-fer« prădînd tot ce le venea în cale; abia învingerea lui Pavel Chinezu de pe »Câmpul pânei« (13 Octomvrie 1479) puse stavilă înaintărei Turcilor. În acest răsboiu cu Turcii a suferit mult și comuna noastră, căci abia pe la 1500 s'a putut împopora și restaura întru atât, ca să-și aibă ear' preotul seu propriu.⁸⁾

După o numărare de popor făcută la anul 1508⁹⁾ comuna Rêhâu a avut 21 case, 2 preoți, și o casă părăsită; Călnicul a avut 29 case, 2 preoți și 5 case părăsite; Sebeșul 238 case, 2 preoți și 2 mori. Această numărare de popor are în vedere numai pe locuitorii Sași, ceea-ce se explică și prin împregiurarea, că fiind ei puțini în comuna noastră s'au stîns și pierdut de tot, pe când în comuna Călnic fiind de pe atunci mai puternici, formează și astăzi un popor trainic în comună.

Aceste date istorice sînt așa dară în deplină conglăsuire cu ceea-ce povestesc oamenii (tradițiunea) despre năvălirile Turcilor în comună. Dacă mai adaugem și expedițiunea lui Mihaiu-Viteazul pe aceste locuri și poate multe alte năvăliri de mai înainte, vom da tot dreptul acelor strămoși de ai noștri, cari mai bine au părăsit vechile lor vetre și locurile frumoase dela șes, decât să muncească și se ostenească în sudori crunte totdeauna pe seama năvălitorilor Turci; și așa pornind spre miază-zi și-au întemeiat încetul cu încetul pe locul de azi al comunei nouele lor vetre.

Cei dintăiu, cari s'au mutat dela drum s'au așezat unii pe la Achim Bena (azi Toma Irimie) și giur într'o poiană largă, încungiurată de stejari bătrâni, alții pe locul, care azi formează proprietatea lui Filimon Fulea și în mijlocul comunei. Preotul cel dintăiu, care a venit din drum, se zice, că a șezut în curtea lui Ioachim Căpálnariu, mai înainte a lui George Popa, preot de unde se explică și împregiurarea, că capitlul săsesc din Sebeș lângă această curte și-a ales loc de casă, una pentru mai buna siguranță, alta pentru poziția mai plăcută. Astfel ușor înțelegem pentru-ce erau aceste două curți preoțești una lângă alta. Pe la anii 1760—70 un anumit George Popa preot, a dat unui frate al seu o parte din curte în brează cu curtea »popi-

⁸⁾ Vezi programa citată pag. 50 și 52.

⁹⁾ Comunicată verbal de dl Ferdinand Baumann, directorul gimn. din Sebeș după datele din archiva bisericeii din Sebeș.

¹⁾ Cele împărțite despre istoricul comunei le-am luat după-cum mi-le-a povestit: Nicolae Fulea, crășnic, născut la 1821, Ana, preoteasa lui Dimitrie Munthiu născ. la 1809, Nicolae Oni Floca născ. la 1826 și Nicolae Fulea (gaga) născ. la 1808.

²⁾ Cele comunicate aici mi-le-a împărțit verbal dl Ferdinand Baumann, directorul gimnasiului din S.-Sebeș, care avu bunăvoința a-mi da mai multe date despre comuna noastră.

sas» pe care el 'și-a făcut casă, așa azi între curtea veche preoțească și cea a popi sas se mai află o curte cu casă.¹⁰⁾

Locuitorii de azi setoși de a afla cu tot dinadinsul teritorul unde zac ruinele vechei comune, au început a face săpături pe locurile, despre cari le spune lor tradițiunea. Așa la 1820¹¹⁾ George Cărpinișan săpând în pământul seu (numit «Arsură» după numele dricului unde se află), care astăzi este al lui Ioachim Căpâlnariu, a dat de zidul unei pivnițe, în a cărei fereastră găsi o sticlă cu beutură spirtuoasă de culoare galbină. La anul 1840 Nicolae Oni Floca¹²⁾ a săpat în moșia sa situată cam la 100 m. din drumul țerii la stânga calei, ce duce dela cârcimă înspre fânațe, și a aflat cam la 40 m. departe de capul pământului un zid, care mergea dela Ost spre Vest, de o grosime de aproape 50 ctm., făcut din peatră de riu și var. Continuând săpăturile a găsit și capete și oase de oameni, ce-l făcu să încete și să astupe ear' săpătura.

(Va urma.)

CRONICĂ.

Dar de Crăciun dela — procurorul. În sjunul de Crăciun administrația „Tribunei” și a „Foi Poporului” a primit dela procuratură un surprinzător dar de Crăciun, în forma unei hîrtii, prin care 'i-se cere, ca în timp de 24 ore să plătească 500 fl. altfel suma aceasta se va lua prin executor din cauțiunea ziarelor, ceea-ce ar ave de urmare *oprirea lor*. Surprinsă de acest dar administrația noastră s'a grăbit a da cei 500 fl.

Suma aceasta însemnată e *amenda*, ce 'ni-s'a dictat din partea tribunalului din Cluj în ultimul proces, al IX-lea, al „Foi Poporului”.

Darul de Crăciun al episcopului Pavel. Cetim în „Familia”: Sîntem fericiți a aduce la cunoștința de obște un fapt care va umplă de bucurie toate inimile românești. Aflăm, că Exc. Sa episcopul Mihail Pavel a depus în săptămîna trecută la mîinile capitlului gr.-cat. din Oradea-mare o *sută de mii de florini*, ca adaus la fondul Pavelian, menit pentru scopurile culturale ale diecesei gr.-cat. române de Oradea-mare, care astfel a atins suma de *șese sute de mii de florini*. Sută de mii, depusă acuma, după-cum ni-se spune, este menită pentru asigurarea internatului și a școalei române de fete din Beiuș, întemeiate tot de Exc. Sa. Faptul acesta este atât de strălucit, încât ori-ce cuvinte de laudă și de admirare sînt palide. Nefîntrecutul binefăcător, care de mult 'și-a făcut un nume nemuritor în istoria culturală a Româ-

nilor din Ungaria, de astă dată s'a întrecut pe sine însuși. Atoțputernicul Dumnezeu s'-'i lungească firul vieții în sănătate deplină, ca să se poată bucura ani îndelungi de fructele binefacerilor sale neasămenate!

Procesul Bocșanilor. „Tribuna” scrie, că în procesul Bocșanilor dl advocat din Lugoș Coriolan *Brediceanu*, ca apărător al celor osândiți și întemnițați, a dat recurs la *Curie*, cerînd de nou renoirea procesului, pe temeiul mărturisirii adevăraților făptuitori. Motivele pe temeiul cărora s'a cerut renoirea, sînt mărturisirile, a doi inși că reîntorcîndu-se în seara de 10 Maiu dela o petrecere românească, și năcăjiți că Maghiarii au dus toate musicile din Bocșa la Milleniu, 'și-au răsburat asupra steagurilor ungurești, fără a fi fost însă îndemnați de cineva. Acești doi făptuitori sînt *Nicolae Loga* și *Dumitru Căsan*: toți ceilalți întemnițați sînt nevinovați.

Volnicia unui slujbaș. Din *Cenade* primim știrea, că murind femeia unui slujitor român dela moșia fondului Suluțan, deși slujitorul a mers în două rëndori la matriculantul *Tuzon Gyárfás*, după hîrtia de înmormîntare, acesta abia a treia zi dela moartea femeii 'i-a dat-o și și atunci tîrziu, de oare-ce căsenii „vrednicului” matriculant 'i-au făcut cunoscut, că „domnul e obosit, fiindcă a fost la o nuntă și acum trebuie să doarmă”. Astfel bietul om a trebuit să aștepte și a șosit acasă tîrziu așa că preotul a trebuit să înmormînteze femeia noaptea, spre mirarea și mîhnirea tuturor. Oare pentru aceea sînt puși slujbașii unguri, ca să-și bată joc de noi?

Slăbiciunile unui preot. Un corespondent al nostru din comuna *Armeni* ne face-cunoscute mai multe slăbiciuni și purtări rele de-ale preotului de acolo V. B. Acum pomenim numai una, purtarea sa necuviincioasă față de învățătorul din Armeni, *George Petru*. Dînsul are mînie pe învățător și de aceea nici odată nu a luat parte la facerea repartiției pentru plata învățătorească, zicînd, că „nu are nici o lipsă de repartiție”, nici nu cercează școala, ear' acum mai de curînd în 27 Dec. 1896. vîind numitul învățător a ținea o predică în biserică, după sfîrșirea slujbei dumnezeiești, preotul 'l-a oprit și arătîndu-'l cu degetul a zis cătră oameni: „nu mai ascultați de mincinosul acela, că vî tot minte”. Această întemplantare a scîrbit pe oameni. Noi îl întrebăm, că cu astfel de purtare vrea să dea pildă bună poporului? Așa își pricepe chemarea?

Din barbariile gendarmilor. Earăși ni-se împărtășesc două isprăvuri de ale bașbozucilor stăpînirii. Eată-le:

La 24 Dec. st. v. un Român din Ibașfalău, Nicolae Străjan, tată a 5 copii, eșind din cârcimă, a ajuns, — de ce nu se știe — la ceartă cu un gendarm. Acesta, fără a face cele trei provocări prescrise de lege, *scoase sabia și o isbi cu furie de fața lui Străjan*, tăindu-'i o parte din obraz, împreună cu falca Nefericitul tată rînit atât de greu, va rămînea pentru totdeauna schilod. E de însemnat că barbaria s'a săvîrșit în ziua mare, pe piața orașului, fiind de față mai mulți martori. Al doilea cas s'a petrecut în seara aceleiași zile tot în Ibașfalău. Țeranul Mihail Bleah, venia dela cîmp, cîntînd din fluer. Niște gendarmi, întîlnindu-'l, îl provoacă să nu mai cînte, ci să le ajute să prindă un husar fugar. Țeranul, om pacinic, rîspunse că nu se amestecă în asemenea lucruri și voi să-și vadă de drum.

La aceasta însă unul dintre gendarmi, turbat de furie, îl lovi cu putere la un ochiu, care se umflă atât de tare, încât bietul Român de atunci e silit să stea acasă, să se vindece, și astfel nu mai poate câștiga nimic pentru sîrmana sa familie, al cărei singur sprigin este.

Un obicei uricios. Un abonent al nostru V. Tr. din *Toplița-rom.* se plînge, că nu primește foaia regulat, de oare-ce unii numeri fi ia cineva s'-'i cetească și nu-'i mai dă. „Aici la noi, scrie el, de regulă cărțile și foile se duc la casa comunală; pe cum am băgat de seamă, sînt unii cari știu ceti bine, și le-ar și plăcea a ceti fără bani; și pun mîna pe foaie, ear' eu când aș avea lipsă și vreme de cetit trebuie se alerg la alții să mi-o dea”. Foaia este proprietatea sau averea aceluia care o abonează și averea nimîrui nu e iertat a o înstrăina. Aceasta este un obicei uricios și un lucru neiertat și de aceea facem băgători de seamă pe aceia, cari au un astfel de obicei urit, să se lapede de el.

Eșit din temniță. Din *Seghedin* ni-se scrie, că în 31 Decembrie n. a fost liberat din închisoarea de stat de acolo domnul *Nicolae Muntean*, preotul din *Henig*, care a suferit două luni de osîndă, pentru agitație.

Împotriva fiarelor. Din *Vama* (Bucovina) ni se scrie: Am cetit prin foi că în unele părți ar fi locuitorii foarte supărați de lupi; așa s'au fost sporit și în părțile noastre, dară a găsit un mijloc foarte bun silviculturii, că a otrăvit câte un cal mort și 'l-a dus în calea lor în pădure, unde fiarele s'au strîns ca la hrană și acolo găseau morți în apropierea hoitului, lupi și vulpi; așa ne-am curățit de fiară.

Nicolae Lucan.

Cas de moarte. Ioan Dologa, paroch gr.-cat. ca soț; Tiberia, Aurel și Eugen ca fii; Dr. Ioan Pop, medic de stab și Demian Pop, paroch gr.-cat în Bichigiu ca frați; Constanția și Maria ca cumnate, precum și numeroși consăngeni, vestesc cu inima frîntă de durere că nemiloasa moarte a secerat dintre cei vii pre prea iubita lor, soție, mamă, soră și cumnată, *Pelagia Dologa*, care după o boală grea și îndelungată și-a dat blîndul și nobilul suflet în mîinile Creatorului Mercuri în 6 Ianuarie st. n. a. c. în al 35-lea an al vieții și ri 10-lea al prefericitei sale căsătorii. Osemintele pămîntesti ale neuitatei defuncte s'au așezat spre vecinicul răpaus Sămbătă în 9 Ianuarie st. n. a. c. la 12 ore din zi, după ritul bisericii gr.-cat. Borgo Tiha, la 7 Ianuarie 1897. Fie-'i țîrina ușoară și pomenirea vecinică.

Advocat, deputat și — pungaș. Tribunalul din Budapesta a osîndit zilele trecute la 7 luni temniță pe avocatul *Gyurgyik Gyula*, fost deputat, acusat că a furat dela contesa Csáky 900 fl. — Bună potrivă ală! avocat, deputat și — pungaș!

Avis în cauza școlară! Pentru orientarea dlor abonenți și ca rîspuns dlor colegi ce-mi fac întrebări, cu onoare rîspund, că „Tabelele de pîrete,” 14 Nre sînt gata; celelalte 4 sînt acum în lucrare. Așa, în curînd, după-ce vor fi complete (18) le voi espeda celor ce au trimis prețul la adresă, ear' celorlalți, cu rambursă. Pentru școalele sîr-race avem abonate 46 exemplare. La timpul sîu imi voi țîne de datorie a face cunoscut On. public numele și adresa generoșilor dărui-tori și amici ai școalei. Lipova, 29 Decembrie 1896.

Ioan Tuducescu, învățător.

¹⁰⁾ Povestite de vîd. Ana I. Ioan Popa, nepoata fostului preot George Popa, care spune, că a auzit dela socrii sei povestind, că în aceea curte au șezut tot preoți de cînd s'a mutat satul dela drum, și că pe toți preoții 'i-au chemat George. Au trebuit se fie doi sau trei preoți cu acest nume.

¹¹⁾ Împărtășit de preoteasa Ana lui Dimitrie Munthiu.

¹²⁾ Împărtășit de însuși Nicolae O. Floca.

Invitare. Ni-să trimite următoare invitare: Corul bărbătesc al bisericii gr.-or. din Băița are onoare a invita la concertul declamatoric ce-l aragiază luni în 6/18 Ianuarie 1896 în sala Calmanești din Băița. Venitul curat e destinat pentru fondul corului. Începutul la 7 ore seara. Prețul de intrare: de persoană local I. 80 cr., local II. 60 cr., parter 40 cr. După concert urmează joc. Programul. 1. „Din depărtare“, cor bărbătesc de Vorobchievici. 2. „Sentinela Română“, poezie de V. Alexandri, declamată de Avram Mihuțiu jun. 3. „Uite mamă“, cor bărbătesc de G. Dima. 4. „Țiganul și sfinții“, poezie de Th. Speranță, declamată de Nicolau Igna, inv. 5. „Cântec de seară“, cor bărbătesc de * * 6. „El Zorab“, de G. Coșbuc, declamată de Sabin Mihuțiu. 7. „Hai lelițo“, cor bărbătesc de * * 8. „Norodul și Negustorul“, dialog de Anton Pan, predat de Nicolae Braica și Lazar Gabor. 9. „Sunt vânător“, cor bărbătesc de * * *

Alegere de învățător. Abonentul nostru Petru Tripa din Aciuva ne scrie, că în Aciuva s'a făcut alegere de învățător, luni, în 21 Decembrie. Fostul învățător Toma Fărcaș care din 1867, adecă de 29 de ani a fost în serviciu, a fost pus în pensie. Dnsul și-a luat rămas bun dela popor și dela băieții de școală Duminecă, în 8/20 Decembrie după săvârșirea sfintei liturghii, cu cuvinte foarte frumoase și pătrunzătoare. În ziua următoare apoi s'a făcut alegerea noului învățător, fiind de față și dl protopop al Hălmeagului Ioan Groza. Ales a fost învățătorul George Grozav, de naștere din Aciuva.

Fericită țeară! De sigur, că pe întreg rotogolul pământului marele principat Luxemburg e unicul stat civilizat care se nu știe pe ce se mai cheltuească banii visteriei statului. Pe când în alte țeri ministri de finanțe nu știu nici cu ce să acopere cheltuelile statului, pe bietul ministru de finanțe al Luxemburgului îl chină grija, cum să cheltuească mai bine prisosurile visteriei. Camera deputaților a hotărât ca deocamdată să împartă 300.000 franci între comunele principatului.

Foaie între sălbatici. E de necrezut și totuși adevărat: Foile au pătruns deja și între popoarele sălbatice. În orașelul Kibanzi de lângă râul Congo din Africa este de câțiva vreme o mică foaie numită „Minsamu Mianengi“ adecă „Vestitorul Păcii“. Redactorii, preoți din Svedia, trimiși acolo se încreștineze pe sălbatici, scriu în limba locuitorilor. Foaia are mai multe sute de abonenți toți negri ca cărbunele.

Nenorocire. Din Bacamezeu (comitatul Caraș-Severin) ni se scrie: Vineri la 1 Ianuarie c. n. fiind țeranul de aici, Toma Mager, ocupat în pădurea comunei Batta — cu tăiatul lemnului, din nenorocire l-a ajuns un ram, lăsându-l mort pe loc. Răposatul a lăsat în urma sa soția și 5 prunci minoreni.

Foc. Din Ieșelnița (Bărat) ni se scrie, că Sâmbătă spre duminică înaintea Crăciunului s'a aprins grajdul lui Petru Popovicu de acolo și a ars 2 boi de jug și o vacă. Casele vecinilor, cari erau amenințate, au fost mântuite de primejdie prin pompa comunei, care a sosit iute la foc și l-a potolit.

Bătăia în Rusia. Guvernorul rusesc din Mohilev Dembovicki a osândit pe un cetățean la 50 de bețe, deși în Rusia deja de mult a încetat pedeapsa trupească. Antistele cer-

eual, căruia i-a încredințat guvernorul săvârșirea acestei sentențe, a mers și mai departe în zelul său și a dat 100 de bețe osânditului. Nefericitul a făcut arătare și tribunalul a osândit pe antiste la 6 luni temniță pentru abuz de puterea oficioasă. Procurorul de stat a recurat împotriva sentenței la senat, zicând că executarea sentenței nu cuprinde numai abuzul de putere oficioasă, ci și vinovația împotriva siguranței personale. Senatul a nimicit sentența și a orinduit nouă pertractare. Senatul va trage la răspundere și pe guvernor.

Arsă de vie. Femeia lui Nagy András din Hajdu Bözörmény era vestită în tot orașul ca mare beutoare. Deunăzi, pe când, beată ca de obicei, băga pânea în cuptor, ea ameți de dogoreala focului și căzu în cuptor. La casă nu era nimeni. Numai câtră ameză veni bărbatul. Neafându-și femeia nicăiri el privi din întemplantare în cuptor, unde o privește grozavă i se desfășură înaintea ochilor. Acolo zăcea femeia sa cu desavârșire arsă; carnea îi căzuse cu totul de pe oase, ear' oasele i se prefăcuse în cenușe. Eată isprăvile beției.

Invitare de abonament.

„Foaia Poporului“ este organul pentru popor al partidului național și va apăre de aici încolo *ilustrată*. În fiecare număr „Foaia Poporului“ va aduce cel puțin câte un chip, uneori și mai multe; pe lângă aceea mai multe îmbunătățiri vom pune în redactarea ei.

Ne vom nisui, ca ea să fie un *steag de apărare al cauzei naționale*, un *prietin bun*, un *sfetnic și povățuitor spre bine* al tuturor celor, cari o iau în casa lor.

Rugăm deci, pe toți cetitorii și iubitorii „Foi Poporului“ să o aboneze și să o recomande spre abonare tuturor prietinelor și cunoscuților lor.

Prețul de abonament este:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg . . . 3 fl. (6 coroane).

Pe o jum. de an . . . 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România.

Pe un an întreg . . . 15 lei

Pe o jumătate de an . . . 7 lei 50 bani.

Pe mai puțin de o jumătate de an nu se primesc abonamente. Terminul de abonament se socotește dela începutul și dela mijlocul anului (1 Ianuarie și 1 Iulie st. v.)

Ne rugăm pentru trimiterea cât mai în grabă a abonamentelor, ca să putem trimite regulat foaia.

Trimiterea prețului de abonament mai ușor se face cu rambursă poștală, (Post-Anweisung, posta utalvány). Abonenții vechi să lipească pe rambursă fășia, în care le merge foaia, ear' cei noi să-și scrie curat și ceteț numele, satul și posta din urmă.

Totodată venim a înștiința, oă ori-cine adună cel puțin 10 abonenți noi, va primi gratuit sau în cinste „Foaia Poporului“.

Cine câștigă mai mulți abonenți și are foaia abonată, poate să capete în cinste ori-ce cărți din librăria noastră.

Administrațiunea
„Foi Poporului“.

Mai nou.

Osândă barbară.

La pertractarea judecătorească ținută la Cluj, în ajunul Anului-Nou, domnului Andreiu Baltes, apêrat de dl Dr. G. Ilea, i-s-au aruncat osânde pentru „Tribuna“ (1 an și 3 luni temniță de stat) și „Foaia Poporului“ (4 luni închisoare) în 1 an și 4 luni închisoare și 300 fl. pedeapsă în bani.

Adevărată barbarie!

R Î S.

Ungurul câtră fiul seu.

Miklos bacsii om cu stare

Brânză, urdă, toate are.

El scrie-odat' o scrisoare

Fiului în depărtare:

„Dragă fiul meu, Ianuș,

Vezi tye poartă binye-acuș,

Fi cumintye, nu fi prost

Ca 'naintye cum ai fost,

Că gye nu vei învăța

Vai ș'amar gye pelea ta! —

Astăzi îți trimit eu tye

Patru florinți gye hârty'e,

Mă-ta fără scirea mea

Îți trimitye cinci și ea.

Tu grijestye, nu-i strica

Și-ți învață lecția,

Că rămăi vacă 'ncăltată

Și eu tot dragul tye tată:

Miklos Gyuri din Vărbintye

„Teremtete“: om cu mintye.

I. C.

POSTA REDACȚIEI.

Abonent nr. 6222. Poți trimite deadreptul banii la A. arătând pe cât timp vrei să-ți lași depuși apoi vei primi libelul. — Licenție pentru trafic și sare se câștigă prin finanți. — „Prietinul sât. rom. noi nu o avem. I. P. Reteganul se află în Retteg, posta în loc. — Ori-ce recurs de dare se face la direcția financiară. —

St. M. în Lalașinț. Nu obicnuim a face nicicând „fiecțiuni zaristice“ cum zici d-ta. În nr. trecut am luat notiță la „Cronică“ despre afacerea ce te interesează, în curând vom scrie mai pe larg.

I. B. inv. Arp.-inf. Greșești persoana și astfel și adresa; nu preotul a scris. Noi am cerut dovezi mai sigure dela corespondentul nostru. Vom vedea ce va face.

P. Gh. june în Tirnova. Pentru răpize scrie (nemțește sau ungurește) boltei Kriszta și târsa, în Budapesta (Lipot u.) și cere catalog. — E lucru de laudă că vă faceți bibliotecă, statute însă vă trebuie. Dacă ați face cu învățătorul o bibliotecă școlară, atunci nu aveți lipsă de statute. De altcum cetește articolul de azi: „Un lucru vrednic de urmat“. Statutele „societății junimii“ le vom publica după-ce vor fi întărite, ca să le poată folosi și alții

Nic. M. în Rodna-v. Mulțumitele noastre; ne vom folosi de ea. Salutare.

Abonent nr. 1853. Iepurele nu e animal rumegător.

N. C. în Fărău. Dacă puteți apriat dovedi cele ce ne scrieți, puteți să nu iscăliți raciofiniile. Altcum dacă respectivul face mișelii, adunați dovezi sigure și-l arătați la comitat.

Abonent nr. 1204. Cumpără: Colindele Crăciunului și Paștilor, de P. Băncilă; se află la noi: Tipografia, Sibiu. Prețul 25 cr. și porto 3 cr.

I. C. în Bundorf. Loteria de stat are serii și numeri; câștiga numai așa poți, dacă ese și seria numărul.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu
Proprietar: Pentru „Tipografia“ societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 9 Ianuarie n.

Timișoara: 65 32 63 1 78

Viena: 13 24 86 3 30

Tragerea din 13 Ianuarie n.

Brüa: 62 9 23 83 52

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 6 Ianuarie: Bruiu, (Braller), Chezdi-Oșor, heiu, Crasna, Jibău, Lăpușul-unguresc, Ormeniș, Suia-Vaida-rece.

Mărti, 7 Ianuarie: Ilia murășană.

Mercuri, 8 Ianuarie: Jimborul-mare, Mănăstul-Clujului.

Vineri 10 Ianuarie: Cal. (Káál), Geaca, Odorheiu (Sajó-Udvarhely), Sâmbăta, Sân-Paul (Kerelő Szt-Pál), Sáros-Berkesz.

Sâmbătă, 11 Ianuarie: Almașul-mare, Chendi-Lona (Luna).

Duminică, 12 Ianuarie: Miheș.

Călimdarul săptămânii.

Zilele	Călimdarul vechiu		Călimd. nou		Soarele	
	Dum.	Înaint. Botez. gl. 1, sft. 1	rês.	ap.	rês.	ap.
Dum.	5 S. Teopem și Teona	17 Anton pust	7 41	4 19		
Luni	6 (†) Botezul Dum.	18 Prisca	7 40	4 20		
Mărti	7 † Sob. S. I. Botez.	19 Sara	7 39	4 21		
Merc.	8 C. Georg și Domnica	20 Fab și Seb.	7 38	4 22		
Joi	9 S. Mc. Polievt	21 Agnes	7 37	4 23		
Vineri	10 Păr. Grigorie Nisis	22 Vincentie	7 36	4 24		
Sâmb.	11 Cuv. P. Teodosie	23 Log. Marii	7 35	4 25		

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

„Biblioteca pentru toți“

sub direcția domnului Dumitru Stăncescu.

Nr. 1. Andersen, <i>Povești alese.</i>	Nr. 43. } Adamescu, <i>Modele de discursuri române.</i>
” 2. S. Fl. Marian, <i>Păsările noastre.</i>	” 44. } Depărățeanu, <i>Doruri și amoruri II.</i> (ultim).
” 3. Mihail Zamfirescu, <i>Cântece și plângeri, I.</i>	” 46. Dr. Urechă, <i>Dușmanii noștri.</i>
” 4-5. Herbert Spencer, <i>Despre educație.</i>	” 47. M. Zamfirescu, <i>Cântece și plângeri, II.</i> (ult.)
” 6. A. Vlăhuță, <i>Icoane șterse.</i>	” 48. } Adamescu, <i>Modele de discursuri străine.</i>
” 7. Carmen Sylva, <i>De prin veacuri, I.</i>	” 49. } Pecaut și Baude, <i>Convorbiri despre artă, I.</i>
” 8. Michelet, <i>România, Roma, Piza, etc.</i>	” 51. A. Vlăhuță, <i>Din goana vieții, I.</i>
” 9. Leo Bachelin, <i>Castelul Peleş.</i>	” 52. François Copée, <i>Prietene, roman.</i>
” 10. T. Maiorescu, <i>Novela și Schițe.</i>	” 53. Wildenbruch, <i>Doi Trandafiri.</i>
” 11. André Theuriot, <i>Din tinerețe, etc., romane.</i>	” 54. Bourde, <i>Patriotul.</i>
” 12. M. Demetrescu, <i>Novela</i>	” 55. Radu D. Rosetti, <i>Din inimă.</i>
” 13. Duiliu Zamfirescu, <i>Novela romane.</i>	” 56. Pecaut și Baude, <i>Convorbiri dpr. artă, II.</i> (ult.)
” 14. Wilkins, <i>Anticătatea romană.</i>	” 57. A. Vlăhuță, <i>Din goana vieții, II.</i>
” 15. Gr. M. Alexandrescu, <i>Proză și poezii.</i>	” 58. Caragiale, <i>Schițe ușoare.</i>
” 16. Anton Pann, <i>Povestea vorbii, I.</i>	” 59. A. Vlăhuță, <i>Din goana vieții, III.</i> (ultim).
” 17. Doamna Colomb, <i>Istorie.</i>	” 60. Abatele Prévost, <i>Manon Lescaut, roman, I.</i>
” 18. Dumitru Teleor, <i>Schițe umoristice.</i>	” 61. D. R. Rosetti (Max.) <i>Trotoarul Bucureștilui.</i>
” 19. Alfred de Musset, <i>La ce visează fetele.</i>	” 62. Tennyson, <i>Enoch Arden, poemă.</i>
” 20. Bolintineanu D., <i>Legende istorice.</i>	” 63. D. C. Ollanescu (Ascanio), <i>Satire,</i>
” 21. Genevraye, <i>Ombra, roman.</i>	” 64. Costin, <i>Spre primăvară.</i>
” 22. Maistre Xavier, <i>Călătoria împreg. odăii mele.</i>	” 65. Prévost, <i>Manon Lescaut, vol. II.</i>
” 23. } Popov.-Bănățeanu, <i>Din viața meseriașilor.</i>	” 66. } Minunile universului, vol. ” I. III. (ultim).
” 24. } Anton Pann, <i>Povestea vorbii, II.</i>	” 67. } ” ” ” II.
” 25. } Biografiile oamenilor celebri.	” 68. } ” ” ” III.
” 26. } Mahaffy, <i>Anticătatea greacă.</i>	” 69. } P. Dulfu, <i>Legenda Țiganilor.</i>
” 27. } Creangă, <i>Opere complete.</i>	” 70. } Const. Stăncescu, <i>Ce este frumseța.</i>
” 28. } Ionescu-Gion, <i>Istorie.</i>	” 71. } Buzoianu, <i>Egiptul.</i>
” 29. } Dumitru Stăncescu, <i>La gura sobei.</i>	” 72-74. } A. Vlăhuță, <i>Dan, partea I.</i>
” 30. } Povești de Crăciun.	” 75. } A. Sihleanu, <i>Armonii Intime.</i>
” 31. } Radu D. Rosetti, <i>Proză și epigrame.</i>	” 76-77. } A. Vlăhuță, <i>Dan, partea II. și ultima.</i>
” 32. } Goethe, <i>Werther, roman.</i>	” 78. } Augier & Sandeau, <i>Ginerile lui Poirier.</i>
” 33. } Anton Pann, <i>Povestea vorbii, III.</i> (ultim).	” 79. } A. Pann, <i>Nastratin Hogea.</i>
” 34. } Carmen Sylva, <i>De prin veacuri, II.</i> (ultim).	” 80. } Filimon, <i>Ciocoi vechi și noi, roman.</i>
” 35. } Huxley, <i>Noțiuni asupra științelor.</i>	” 81. }
” 36. } Depărățeanu, <i>Doruri și amoruri, I.</i>	” 82. }
” 37. }	” 83. }
” 38. }	” 84. }

Cele mai multe din aceste volume sânt frumos ilustrate și cuprind portretele autorilor lor, și va costa un nr. 16 cr.

De vânzare la

Librăria „TIPOGRAFIA“, societate pe acțiuni în Sibiu.

La „Tipografia“, societ. pe acț. în Sibiu, se află de vânzare:

CURA DE APĂ

de Preotul Sebast. Kneipp. Prețul 1 fl. 50 cr.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a se convinge cu privilegiul comandelor în atelier despre bunătatea materialului și conștientiositatea executării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la cassele noue cât și la reparaturi și deschideri voi face cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai conștientios mod toate comanda, semnez în speranța unei clientele binevoitoare

[950] 41—

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericăști și politice li-se acordă și plățirea în rate.

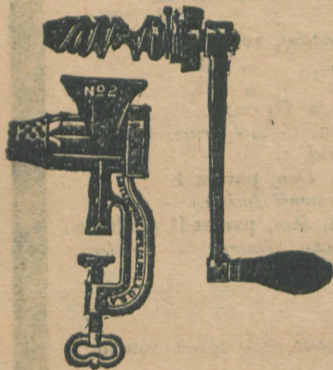
"Sentinela" institut de economie și credit ca societate pe acțiune în Satul-nou (Riva Ujfalvi) efectuează toate operațiunile de bancă. După depuneri spre fructificare solveste 6% și darea de venit. Direcțiunea.

[2398] 9 20

CAROL F. JICKELI, SIBIU,

[2827] 6— recomandă:

mașina de măcinat carnea galvanisată argintiu.

Constă numai din două părți, părțile de întregire nu sunt trebuincioase.

Părțile tăietoare se ascut de sine la întrebuintare.

Vinele se prelucră tot așa de mărunt ca carnea și fără osteneală mare. Curățirea mașinii urmează cu totul de sine, prin aruncarea unei bucăți de pâine în lăuntru.

Se capătă în patru mărimi:

Nr.	2	4	6	8
macină pro minută	1/2	1	2	3
Prețul fl.	3.40	4.60	5.60	7.90

„Tipografia“, soc. pe acț. în Sibiu.

Călinarul „LUMEI ILUSTRATE“

e unicul în privința conținutului său interesant și frumos. Chiar aceluia, cari nu obicinuesc întrebuintarea călindarelor, încă le este folositor pentru bogatul său cuprins de anecdote, pentru partea umoristică, precum și pentru povestirile și novelele sale. Pe lângă aceasta conține

121 de ilustrații

care-i alcătuesc o adevărată podoabă. Între altele găsim familia regală, toți ministrii, Fleva, Delavrancea, Speranță și alți 30 scriitori, ale căror opere ocupă un loc de frunte în literatura română.

Prețul acestui călinar este numai 70 cr. — Se vinde cu același preț la Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu se află de vânzare

TABLOUL CONDAMNAȚILOR POLITICI PENTRU CAUSA ROMÂNĂ.

Prețul 2 fl.

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressandt.

Lanțul de oțel patentat „Goeppinger“ cu zale fără fertură (neforostuite)

este conform constatării oficiale de 2—2½-ori mai tare decât lanțurile celelalte (cu zale forostuite), și poate să se întrebuinteze cu deplină siguranță cu câțiva numeri mai subțiri, decum e posibil aceasta la lanțuri forostuite; prin aceasta se ajunge la o considerabilă ușurare de greutate.

Deci lanțul de oțel patentat este lanțul oel mai ieftin.

Lanțul acesta este făcut în diferite feluri și spre diferite scopuri; se află în deposit la

[2826] 5—25

Carol F. Jickeli, Sibiu.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu se află de vânzare:

Tabloul condamnaților în PROCESUL MEMORANDULUI. Cu 3 fl.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Portretul domnului Dr. IOAN RAȚIU. Cu 50 cr.

Cine bea

Kathreiner

Cafeaua de maltă Kneipp

Mă-mi place mai mult!

Toti cari doresc a-și conserva și întări sănătatea și totuși să nu renunțe la obișnuita și plăcuta folosință de cafea. Pentru-că un adaus de cafea Kathreiner delatură efectul dăunos sănătății ce-l produce folosința cafelei de boane. *****

Toti aceia, a căror bună dispoziție este jignită

prin ceva. Îndeosebi la cei-ce sufer de stomach și nervi s'a dovedit folosința de cafea Kathreiner pură în mii de casuri ca cea mai bună beaură și cea mai ușoară de mistuit.*****

Toate femeile și toți băieții, pentru a căror debilă constituție cafeaua Kathreiner este foarte ușor suportabilă, care pură sau și amestecată cu cafea de boane devine o beaură de un gust plăcut și predilect. *****

Toti aceia, cari vor să cruțe în gospodărie și totuși să aibă o cafea bună și sănătoasă. Aceasta o poate oferi pentru ori-și-cine, pe placul tuturor singură numai cafeaua lui Kathreiner ca adaus la cafeaua de boane sau pură. *****

Kathreiner cafeaua de maltă Kneipp

este o adevărată cafea de sănătate și familie, prin care prin un mod de fabricațiune al lui Kathreiner aprobat în toate țările și de cele mai mari autorități, se dă cafelei de boane un gust admirabil. Cafeaua Kathreiner împreună gustul exotic al cafelei de boane cu cunoscutele calități sanitare a cafelei indigene de maltă.

Rugare: Pentru de a nu fi sedus și înșelat să se considere, cetească cu grije cele impri-mate pe pachetul original cu inscripția „Kathreiner“.

Pachete fără numele Kathreiner nu sânt veritabile.

[3103] 2—12

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall